

<p>הנחיית פרקליט המדינה מספר 5.16 – בקשה ל"מעצר גישור" לפי סעיף 62א לחוק המעצרים</p>	<p>הנחיות פרקליט המדינה</p>
<p>א' כסלו ה'תשע"ח, 19 נובמבר 2017</p>	

5.16 - בקשה ל"מעצר גישור" לפי סעיף 62א לחוק המעצרים

מטרת הנחייה זו להכווין את פעילות התביעה ביישום הוראת סעיף 62א לחוק המעצרים שעניינה ב"סמכות מעצר לבית משפט עד לדיון בבקשה למעצר מחדש". השימוש בסעיף האמור עשוי להתממש במספר מצבים, שונים זה מזה, כפי שיפורט להלן.

א. המסגרת החוקית:

1. סעיף 62א לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: החוק) קובע:

"הודיע תובע על כוונתו לבקש את מעצרו של נאשם שעומד להשתחרר ממעצר או שאינו עצור, לאחר שהיה נתון במעצר לתקופה המצטרפת כדי תשעה חודשים ואם היה נתון במעצר בפיקוח אלקטרוני – תקופה המצטרפת כדי 18 חודשים, בשל אותו כתב אישום, רשאי בית המשפט, אם מצא כי יש עילה למעצרו של הנאשם, לצוות על מעצרו לתקופה שלא תעלה על 72 שעות, לשם הגשת בקשה לבית המשפט העליון לפי סעיף 62".

2. סעיף 62 לחוק, שעניינו ב"הארכת מעצר או חידושו", קובע את סמכות בית המשפט העליון להאריך מעצר או להורות על מעצר מחדש, ובכלל זה על מעצר בפיקוח אלקטרוני של נאשם שהיה נתון במעצר לאחר הגשת כתב אישום ובשל אותו כתב אישום, תקופה המצטרפת כדי תשעה חודשים (ואם היה נתון במעצר בפיקוח אלקטרוני, תקופה המצטרפת כדי 18 חודשים), ולשוב ולהורות על כך מעת לעת.

ב. תכלית הוראת סעיף 62א לחוק:

3. מטרת הוראת סעיף 62א לחוק הנה ליתן בידי הערכאה הדיונית שדנה בעניינו של נאשם סמכות להורות על "מעצר גישור" למשך תקופה של עד 72 שעות, וזאת עד להבאת עניינו בפני בית המשפט העליון, בבקשה לצוות על מעצרו או מעצרו מחדש בהתאם להוראת סעיף 62 לחוק (להלן: "מעצר גישור").

4. מטרת הסעיף הוסברה בדברי ההסבר להצעת התיקון לחוק:

"התיקון המוצע נועד למשל למקרה... שבו אדם ששוחרר לאחר תשעה חודשים, נתפס בהפרה קיצונית של תנאי השחרור, שאינה מהווה עבירה המצדיקה מעצר בפני עצמו. על פי המצב המשפטי הקיים, בית המשפט המחוזי אינו מוסמך להורות על מעצרו, כיוון שהוא היה עצור לתקופה מצטברת של 9 חודשים. תיקון מוצע זה יאפשר לבית המשפט הדין באישום להורות על 'מעצר ביניים' לפרק זמן של עד 72 שעות, עד לקבלת הכרעת בית המשפט העליון בדיון בבקשה לחידוש מעצרו מעבר לתקופה העולה על תשעה חודשים"¹.

שימושים אחרים ונוספים לסעיף, יפורטו להלן.

ג. הכוונת פעילות התביעה:

5. תובע ישקול להגיש לבית המשפט הדין בעניינו של נאשם בקשה למעצר גישור על פי סעיף 62 לחוק, בחלוף התקופה המצטברת הקבועה בסעיפים 59-61 לחוק, ועד להבאת עניינו של העצור בפני בית המשפט העליון לפי סעיף 62 לחוק, בהתקיים אחד המקרים הבאים:

(1) במקום בו חשוד / נאשם שוחרר ממעצר (או ממעצר בפיקוח אלקטרוני) לאחר שחלפו התקופות המנויות בסעיפים 59-61 לחוק, ולאחר מכן קמה עילה לחידוש המעצר (או המעצר בפיקוח אלקטרוני) כגון בשל הפרת תנאי השחרור, הרי שאם בשל נסיבות כאלה או אחרות קיימת מניעה להביא את עניינו של העצור בפני בית המשפט העליון באופן מיידי, עשוי להתקיים צורך ב"מעצר גישור" עד להבאתו בפני בית המשפט העליון לדיון בהארכת מעצרו או חידושו;

(2) במקום בו הנאשם היה עצור מעל תשעה חודשים במהלך משפטו ושוחרר בערובה, ובמועד הכרעת הדין בית המשפט מרשיעו. במצב דברים זה, אפשר שהתביעה תבקש את מעצרו המיידי [אם בשל מסוכנותו, במצב בו לא עומדת לו עוד חזקת החפות לאחר הרשתתו, ואם בשל החשש שיימלט מן הדין ככל שיוותר משוחרר בערובה]. בנסיבות אלו, ומאחר והנאשם היה עצור מעל תשעה חודשים, וסמכות הארכת המעצר נתונה לבית המשפט העליון, ניתן לעשות שימוש בסעיף 62 לחוק ו-62 לחוק;

¹ סעיף 62 לחוק התוסף לספר החוקים במהלך שנת 2011, כחלק מתיקון מס' 8 לחוק זה (ראה דברי ההסבר כפי שפורסמו ברשומות בתאריך 13.7.2010).

(3) במקום בו מתברר כי חשוד / נאשם הוחזק במעצר בלתי חוקי (כך לדוגמה, כאשר בשל היסח דעת חלפו 9 חודשי מעצר עד תום ההליכים מבלי שהוגשה בקשה לבית המשפט העליון להארכת המעצר), ונמצא שיש הצדקה לדעת התביעה, להמשך מעצרו, הרי שבשל הדחיפות המתחייבת בהוצאת צו מעצר, אפשר להגיש בקשה למעצר לפי סעיף 62א לבית המשפט הדיוני, לשם הגשת בקשה מיד לאחר מכן לבית המשפט העליון. נאשם שצו המעצר המגשר בעניינו הוצא בעילה זו, יובא לבית המשפט העליון בהקדם האפשרי לצורך הארכת מעצרו לפי סעיף 62 לחוק;

(4) במקום בו מוגשת לערכאה הדיונית בקשה לעיכוב ביצוע של החלטה המורה על שחרור בערובה, ובמהלך עיכוב הביצוע עתידה לחלוף תקופת המעצר הקבועה בסעיף 59 ו-61. במצב דברים ייחודי זה, מעצר גישור יאפשר לערכאה הדיונית להורות על עיכוב ביצוע עד להבאת עניינו של העצור בפני בית המשפט העליון;

(5) במקום בו ניתנת הכרעת דין מזכה בעניינו של נאשם שתקופת מעצרו המצטברת על פי סעיף 61 מסתיימת בסמוך למתן הכרעת הדין, והמדינה שוקלת הגשת ערעור על הזיכוי, קיימות שתי הוראות גישור רלוונטיות, ככל שקמות עילות למעצרו של הנאשם שזוכה. הן לפי סעיף 62א והן לפי סעיף 63 לחוק ניתן לבקש מבית המשפט הדיוני מעצר גישור לשם הגשת הודעת ערעור, ופניה לבית המשפט העליון בבקשה להמשך מעצרו של הנאשם.

יודגש כי אין מדובר ברשימה ממצה, ויתכנו נסיבות נוספות שתקמנה הצדקה / צורך לפנות בבקשה למעצר גישור, במקרים בהם סמכות המעצר נתונה לפי סעיף 62 רק לבית המשפט העליון.

6. הוגשה בקשה למעצר גישור ונדחתה על ידי בית המשפט הדיוני, רשאי תובע לערור על החלטה זו בהתאם להוראת סעיף 53 לחוק, וככל שהחשוד / הנאשם טרם שוחרר – ניתן לבקש גם עיכוב ביצוע של החלטת השחרור.